

מִסְטָרָא דְעֵמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא. (כאן חסר תחילת המאמר) וְאִיהוּ סֵפֶר תּוֹרָה. צְדִיק אִיהוּ סֵפֶר תּוֹרָה עֵמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא.

וְאִי תִימָא צְדִיקִים יוֹשְׁבִים וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרֵאשִׁיָּהּ, אֲלִין תְּגִין דְסֵפֶר תּוֹרָה דְאֲנוּן בְּדַ"ק חַי"ה שְׁעֵטְנִיז גַּיץ. וְאִמְרִי מְאִרִי מִתְנִיתִין אֲלִין תְּגִין אֲנוּן זְיִינִין כְּאָדָם שְׁאוּחַז כְּלִי זִין בִּידָה וּמְנִיעַ לִיהּ לִימִינָא וְלִשְׂמָאלָא וְלִקְדָּשָׁה. וְזְיִינִין אֲנוּן בְּתַלְתָּ עֶשְׂרֵי אֲתוֹן ז' בְּדַח"ק אִיהִי כְּמִין חֲטָטְרַת דְּאֵת זִין. וְאֲתַעְבִּיד זֶה וְסִימְנִידָּה וְזֶה וִיד ז'ח ח"ק ח"י. ז' צְדִיק בְּכָל אוֹת וְאוֹת, וְהוּא עִם י' עֶטְרָה עַל רֵישׁוֹ.

וְיִשָּׁב יִצְחָק בְּגֵרָה. תָּא חַזִּי צְרִיךְ דְּלֹא יְהֵא דְבִק אוֹת בְּאוֹת, וְלֹא יְהֵא חֲסֵר אוֹת מִן הַתְּבָה וְלֹא מְשַׁנֵּין מִפְתוּחוֹת לְסִתוּמוֹת וּמִסִּתוּמוֹת לְפְתוּחוֹת. וְאִי לֹאוּ סֵפֶר תּוֹרָה פְּסוּל. וְכָל תְּקוּנָא דָּא לְמָה, אֶלָּא אֲתוֹן פְּתִיחָן מִסְטָרָא דְשְׁכִינְתָּא תְּתָאָה. סְתִימָן מִסְטָרָא דְאִמָּא עֲלָאָה עֲלָמָא סְתִימָא. וְאֲנוּן מ' דָּא פְּתִיחָא וְדָא סְתִימָא. מ' פְּתוּחָה מְלָכוּת. סְתוּמָא בִּינָה מִסְטָרָא דִימִינָא וּשְׂמָאלָא, דְעַנְפִּין מִתְפָּרְדִּין לֹא יְדְבִק אוֹת בְּאוֹת, וּמִסְטָרָא דְעֵמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא דְאִיהוּ שְׁקַל הַקְדָּשׁ, לֹא יוֹסִיף אוֹת וְלֹא יַחְסֵר אוֹת. דְּכָל הַמוֹסִיף גּוֹרַע. וְאִם הַדְּבִיק נִגְרָר. וּבְגִין דָּא וְיִשָּׁב יִצְחָק בְּגֵרָה.

אֲדַהְבִּי הָא יְנוּקָא אֲזַדְמֵן בִּינֵיהוּ וְאָמַר, אִמָּאי לִית נְקוּדָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה. אָמַר לִיהּ בְּרִי, כָּל נְקוּדָה אִיהִי תְּנוּעָה דְאֲתוֹן. כְּגוֹן פְּרָקִין דְאֲנוּן תְּנוּעִין דְאֲבְרִין דְגוּפָא. וְכָל תְּנוּעוֹת אֲנוּן מִסְטָרָא דְחֻכְמָה. וּבְגִין לְאִשְׁתַּמוּדַע דְסֵפֶר תּוֹרָה, אִיהוּ מִסְטָרָא דְעֵמוּדָא דְאִמְצָעִיתָא, לִית בֵּיהּ נְקוּדִין. וְכָל נְקוּדִין אֲנוּן

הַצְדִּיק הוּא סֵפֶר תּוֹרָה, הָעֵמוּד הָאִמְצָעִי.

וְאִם תֹּאמַר, צְדִיקִים עוֹמְדִים וְעֵטְרוֹתֵיהֶם בְּרֵאשִׁיָּהּ - אֲלוּ הַתְּגִים שֶׁל סֵפֶר תּוֹרָה, שֶׁהֵם בְּדַ"ק חַי"ה שְׁעֵטְנִיז גַּיץ. וְאָמְרוּ בְּעֵלֵי הַמִּשְׁנָה, אֲלוּ הַתְּגִים הֵם כְּלִי זִין, כְּאָדָם שְׁאוּחַז כְּלִי זִין בִּידוֹ וּמְנִיעַ אוֹתוֹ לִימִין וְלִשְׂמָאל וְלִקְדָּשָׁה. וְכָלִי הַזֶּה הֵם בְּשֵׁלֶשׁ עֶשְׂרֵה אוֹתוֹת ז' בְּדַח"ק, שֶׁהִיא כְּמִין חֲטָטְרַת שֶׁל הָאוֹת ז' וְנִעֲשֶׂה זֶה, וְסִימְנִידָּה - ז' וִיד ז'ח ח"ק ח"י. ז' צְדִיק בְּכָל אוֹת וְאוֹת, וְהוּא עִם י' עֶטְרָה עַל רֵישׁוֹ.

וְיִשָּׁב יִצְחָק בְּגֵרָה. בָּא וְרָאָה, צְרִיךְ שְׁלֹא יְהִיָּה דְבִק בֵּין אוֹת לְאוֹת, וְלֹא יְהִיָּה חֲסֵר אוֹת מִן הַתְּבָה, וְלֹא מְשַׁנֵּים מִפְתוּחוֹת לְסִתוּמוֹת וּמִסִּתוּמוֹת לְפְתוּחוֹת, וְאִם לֹא - סֵפֶר הַתּוֹרָה פְּסוּל. וְכָל הַתְּקוּן הַזֶּה לְמָה? אֶלָּא הָאוֹתוֹת פְּתוּחוֹת מְצַד הַשְּׂכִינָה הַתְּחִתוֹנָה, וְהַסִּתוּמוֹת מְצַד הָאֵם הָעֲלִיוֹנָה, הָעוֹלָם הַנִּסְתָּר. וְאוֹתָם מ' ז' פְּתוּחָה וְז' סְתוּמָה. מ' פְּתוּחָה - מְלָכוּת. ס' סְתוּמָה - בִּינָה, מְצַד הַיְמִין וְהַשְּׂמָאל, שְׁעַנְפִּים מִתְפָּרְדִּים לֹא יְדְבִק אוֹת בְּאוֹת. וּמְצַד הָעֵמוּד הָאִמְצָעִי, שֶׁהוּא שְׁקַל הַקְדָּשׁ, לֹא יוֹסִיף אוֹת וְלֹא יַחְסֵר אוֹת, שְׁפָל הַמוֹסִיף גּוֹרַע, וְאִם הַדְּבִיק - נִגְרָר, וּמִשּׁוּם זֶה וְיִשָּׁב יִצְחָק בְּגֵרָה וְגו'.

בִּינְתִים הִנֵּה עֲלֵם הַזְדִּמָן בִּינֵיהֶם וְאָמַר, לְמָה אֵין נְקוּדָא בְּסֵפֶר תּוֹרָה? אָמַר לוֹ, בְּנִי, כָּל נְקוּדָה הִיא תְּנוּעָה שֶׁל אוֹתוֹת, כְּמוֹ הַפְּרָקִים שֶׁהֵם הַתְּנוּעוֹת שֶׁל אִיבְרֵי הַגּוּף, וְכָל תְּנוּעָה הֵם מְצַד הַחֻכְמָה. וְכִדִּי לְהַפִּיר אֵת סֵפֶר הַתּוֹרָה, הוּא מְצַד הָעֵמוּד הָאִמְצָעִי, אֵין בּוֹ נְקוּדוֹת. וְכָל הַנְּקוּדוֹת הֵן בְּגוּף, עֵינַיִם, פְּנִים,

בגוף עינין אנפין אוינן. חוטמא דכלהו על פה.

ובגין דאורייתא דבכתב אתיהיבא מסטרא דימינא, דתמן כתיבה, אוקמוה דאורייתא דבכתב ספר תורה דלא למקרי ליה על פה, ואתמר דלית ליה נקודין לאורייתא דבעל פה אית טעמי ונקודין.

דבר אחר (בראשית כו ב) וירא אליו ה'. תא חזי אית נבואה מראיה, ואית נבואה מריחא, ואית נבואה משמיעה, ואית נבואה מדבור. ואנון ארבע מרכבות לשם יהוה. בראיה, בריאה דאיהי מראה, ולקבל מרכבה דלעלא אמר קודשא בריך הוא (שם א כו) נעשה אדם.

והא אקשו קדמאין, בתר דכלהו ברין דברא בעובדא דבראשית, אדפיר בריאה בלישנא דיחיד. אמאי אדפיר בנעשה אדם בלישנא דרבים, למיהב פתחון פה למינים ולמומרים. אלא הכא כתיב (הושע יד י) כי ישרים דרכי ה' וגו' ופשעים יכשלו בם. לקימא בהו (משלי יא י) וכאבוד רשעים רנה. דהא אורייתא קא סתים דאיהו ברא לאדם עלאה קדמאה, הדא הוא דכתיב (בראשית א כז) ויברא אלהים את האדם בצלמו. את לרבות דברא ליה בדיוקנא דאדם עלאה במרכבתא, דאתמר ביה (יחזקאל א יא) ודמות פניהם פני אדם.

וברא ליה בתרין דיוקנין דכתיב, (בראשית א כז) בצלמו, בצלם, דאנון אדם דכסא הכבוד מרום. ואדם דכסא תנינא דאתמר ביה מראשון. וזהו (ירמיה יז יב) מרום מראשון. ומה דאמר נעשה אדם, האי ללמד לכל חד וחד מישראל דאנון דבר ונוקבא לשתפא ליה בזווגיה. (תהלים קכז א) דאם ה' לא יבנה בית שוא

אזנים. החטם של כלם על הפה. ומשום שהתורה שבכתב נתנה מצד הימין, ששם כתיבה, פרשוה שתורה שבכתב, ספר תורה, שלא לקרא אותו על פה, ונאמר שאין לו נקודים. לתורה שבעל פה יש טעמים ונקודות.

דבר אחר וירא אליו ה'. בא וראה, יש נבואה מראיה, ויש נבואה מריח, ויש נבואה משמיעה, ויש נבואה מדבור, והם ד' מרכבות לשם יהוה. בראיה, בריאה שהיא מראה, וכנגד המרכבה שלמעלה אמר הקדוש ברוך הוא נעשה אדם.

והרי הקשו הראשונים, אחר שכל הבריות שברא במעשה בראשית הזכיר בריאה בלשון יחיד, למה הזכיר בנעשה אדם בלשון רבים כדי לתת פתחון פה למינים ולמומרים? אלא כאן כתיב (הושע יד) כי ישרים דרכי ה' וגו' ופשעים יכשלו בם. לקיים בהם ובאבד רשעים רנה. שהרי התורה סתמה שהוא ברא את האדם העליון הראשון, זהו שכתוב ויברא אלהים את האדם בצלמו. את לרבות שברא אותו בדיוקן של אדם עליון במרכבה, שנאמר בו ודמות פניהם פני אדם.

וברא אותו בשני דיוקנאות שכתוב בצלמו, בצלם, שהם אדם של כסא הכבוד מרום, ואדם של הכסא השני שנאמר בו מראשון, וזהו מרום מראשון. ומה שאמר נעשה אדם, זה ללמד לכל אחד ואחד מישראל שהם זכר ונקבה לשתף אותו בזווגו, שאם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו. ומשום זה אמר הפסוק בכל דרכיך דעהו והוא יישר ארחתיו. שנאמר בהם פי ישרים

עמלו בוניו בו. ובגין דא אמר קרא (משלי ג ו) בכל דרכיך דעהו והוא יישר

אֲרֻחֹתֶיךָ. דַּאתְמַר בְּהוֹן (הושע יד י') כִּי יִשְׂרָאֵל דְּרַכֵּי ה'. דְּוֹדַי אֲתַמַּר בְּעֵלְת הָעֵלּוֹת תִּרְיִן עֲלִמִין דְּצִיר בְּהוֹן עֵלְת עַל כְּלָא. וְאֲנֹן י' מְאִישׁ, ה' מְאִשָּׁה. תִּרְיִן עֲלִמִין דְּצִיר בְּהוֹן עֵלְת עַל כְּלָא, אֲנֹן ו' ה' עֲלִמָּא דִּין וְעֲלִמָּא דְּאֲתִי. וְדָא י'ה. וְדָא אִיהוּ יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.

דְּרַכֵּי ה'. שְׂוֹדַי נֶאֱמַר בְּעֵלְת הָעֵלּוֹת שְׁנֵי עוֹלְמוֹת שְׂצִיר בְּהוֹן עֵלְת עַל הַכֹּל, וְהֵם י' מְאִישׁ וְה' מְאִשָּׁה. שְׁנֵי עוֹלְמוֹת שְׂצִיר בְּהוֹן עֵלְת עַל הַכֹּל הֵם ו' ה', הָעוֹלָם הַזֶּה וְהָעוֹלָם הַבָּא, וְזֶה י'ה, וְזֶה יו"ד ה"א וְא"ו ה"א.

וְאֲמַר עֵלְת עַל כְּלָא אַף עַל גַּב דַּאתְמַר דְּבְּאֵלִין אֲתָוִן אֲתַבְּרִי עֲלִמָּא. וְכִרְסָא, לְאָדָם לְשִׁבְת בֵּית לְשִׁבְת עַל הַכְּפָא, דְּבְּהוֹן אִי"ה אִו"ה, וְבְּהוֹן אֲתַקְרִיאוּ יִשְׂרָאֵל (דְּבָרִים יד א) בְּנִים אֲתָם לְה' אֱלֹהֵיכֶם. וְאֲתַמַּר בְּהוֹן (יְחֻזְקָא לְד לֵא) אָדָם אֲתָם. שְׂתַפּוּנִי בְּהַדִּיכּוּ בְּאֵלִין אֲתָוִן וְיִתְקִים עוֹבְדִיכּוֹן. דְּאֲנָא הוּא דְּבְּרַאתִי כָּל עֲלִמִין, וְכָל כְּרִסְיָן וְחִיּוֹן וּמְלָאכִין, וְכָל צְבָא עֲלָאִין וּבְנֵי אָדָם בְּאֵלִין אֲתָוִן.

וְאֲמַר עֵלְת עַל הַכֹּל, אַף עַל גַּב שְׂוֹדַי שְׂבָאֵל וְשְׂבָאֵל הָאוֹתִיּוֹת נְבָרָא הָעוֹלָם, וְכִסְא לְאָדָם לְשִׁבְת בֵּית, לְשִׁבְת עַל הַכְּפָא, שְׂבָהֵם אִי"ה אִו"ה, וְבָהֵם נְקִרְאוּ יִשְׂרָאֵל בְּנִים אֲתָם לְה' אֱלֹהֵיכֶם, וְנֶאֱמַר בְּהוֹן אָדָם אֲתָם - שְׂתַפּוּנִי עִמְכֶם בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ וְיִתְקִימוּ מַעֲשֵׂיהֶם, שְׂאֲנִי הוּא שְׂבָרַאתִי כָּל הָעוֹלְמוֹת וְכָל הַכְּפָאוֹת וְהַחִיּוֹת וְהַמְּלָאכִים וְכָל הַצְּבָא הָעֲלִיּוֹנִים וּבְנֵי אָדָם בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ.

וְאִף עַל גַּב דְּאִית בְּיִשְׂרָאֵל אֵלִין אֲתָוִן בְּגִין אֲוִרִיתָא דִּיהַב לוֹן. לֹא יִשְׂתַּפְּחוּן בְּאֵלִין אֲתָוִן לְמַעַבְד עוֹבְדָא בְּהוֹן דְּלֹא יִשְׂתַּתְּפוּן לִי בְּהַדִּיחּוּ. וּבְגִין דָּא אָמַר לוֹן נַעֲשֶׂה אָדָם בְּשִׂתּוּפָא דִּילִי וְלֹאֵו אֲוִרִיתָא וּפְקוּדָא עֲבִיד פְּעֵלָה עֲלָא וְתַתָּא פְּחוֹת מְנִי.

וְאִף עַל גַּב שְׂיִש בְּיִשְׂרָאֵל הָאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ בְּשִׁבְלֵי הַתּוֹרָה שְׁנַתֵּן לָהֶם, לֹא יִמְצְאוּ בְּאוֹתִיּוֹת הַלְלוּ לַעֲשׂוֹת מַעֲשֶׂה בְּהֵם שְׂלֹא יִשְׂתַּפּוּ אוֹתִי עִמָּהֶם. וּמִשּׁוּם זֶה אָמַר לָהֶם נַעֲשֶׂה אָדָם, בְּשִׂתּוּף שְׂלִי, וְלֹא הַתּוֹרָה וְהַמְצָוָה עֲשׂוּ פְּעֵלָה לְמַעַלָּה וּלְמַטָּה פְּחוֹת מְנִי.

וּבְגִין דָּא בְּכָל דְּרַכֵּיךָ דְּעָהוּ. וְכָל אֲמִין דְּעֲלִמָּא דְּלֹא קִבִּילוּ מִנָּה אֲוִרִיתָא, לִית לוֹן יְדִיעָה בֵּיהּ, וְאֲזִלִין כְּעָאנָא בְּלֹא רְעִיא, וְאֲתַמַּר בְּהוֹן (מִיכָה ד ה) כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו, וְעַבְדִּין אֱלֹהוֹת סְגִיאִין. וְכָל יִשְׂרָאֵל דְּקִבִּילוּ מִנָּה אֲוִרִיתָא, אֲנֹן (דָּף קמ"א ע"א) עַבְדִּין לִיהּ אֶחָד בֵּיהּ, וּבְכָל אֲתָוִן וּשְׂמָהֶן קְדִישִׁין דִּילָהּ וּבְכָל מִשְׁרִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין דַּאתְבְּרִיאוּ בְּהוּ.

וּמִשּׁוּם זֶה בְּכָל דְּרַכֵּיךָ דְּעָהוּ. וְכָל אֲמוֹת הָעוֹלָם שְׂלֹא קִבִּילוּ מִמְּנֵו תּוֹרָה, אִין לָהֶם בּוּ יְדִיעָה, וְהוֹלְכִים כְּצִאן בְּלִי רוּעָה, וְנֶאֱמַר בְּהֵם כִּי כָּל הָעַמִּים יִלְכוּ אִישׁ בְּשֵׁם אֱלֹהֵיו, וְעוֹשִׂים הַרְבֵּה אֱלֹהוֹת, וְכָל יִשְׂרָאֵל קִבִּילוּ מִמְּנֵו תּוֹרָה, הֵם עוֹבְדִים אוֹתוֹ אֶחָד בּוּ, וּבְכָל הָאוֹתִיּוֹת וְהַשְּׂמוֹת הַקְּדוּשִׁים שְׂלוּ וּבְכָל הַמְּחַנּוֹת הָעֲלִיּוֹנִים וְהַתַּחְתּוֹנִים שְׂנַבְּרָאוּ בְּהֵם.

וּבְכָל בְּרִין עֲלָאִין וְתַתָּאִין וּלְעֲלָא מְפִלְהוּ אֶחָד וּלְתַתָּא מְפִלְהוּ וּמְלָגָאוּ דְּכִלְהוּ וּמְלָבֵר דְּכִלְהוּ אִיהוּ אֶחָד. (שְׂמוֹת כה יא) מְבִית וּמְחוּץ תְּצַפְּנוּ. וְהָכִי תּוֹכוּ כְּבָרוּ, הָכִי אִיהוּ מְלָגָאוּ

וּבְכָל הַבְּרִיּוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת וְהַתַּחְתּוֹנוֹת וּלְמַעַלָּה מְכָלֵם אֶחָד, וּלְמַטָּה מְכָלֵם, וּמִבְּכַנִּים שְׂל כְּלָם, וּמִבְּחוּץ שְׂל כְּלָם הוּא אֶחָד.